

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2018. gada 5. jūnijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Savienības pilsonība – LESD 21. pants – Savienības pilsoņu tiesības brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā – Direktīva 2004/38/EK – 3. pants – Saņēmēji – Savienības pilsoņa ģimenes locekļi – 2. panta 2. punkta a) apakšpunkts – Jēdziens “laulātais” – Laulība starp viena dzimuma personām – 7. pants – Tiesības uzturēties ilgāk nekā trīs mēnešus – Pamattiesības

Lieta C-673/16

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Curtea Constituțională* (Konstitucionālā tiesa, Rumānija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2016. gada 29. novembrī un kas Tiesā reģistrēts 2016. gada 30. decembrī, tiesvedībā

Relu Adrian Coman,

Robert Clabourn Hamilton,

Asociația Accept

pret

Inspectoratul General pentru Imigrări,

Ministerul Afacerilor Interne,

pedaloties:

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], priekšsēdētāja vietnieks A. Ticano [*A. Tizzano*], palātu priekšsēdētāji R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], M. Ilešičs [*M. Ilešič*] (referents), Ž. L. da Krušs Vilasa [*J. L. da Cruz Vilaça*], A. Ross [*A. Rosas*], K. G. Fernlunds [*C. G. Fernlund*] un K. Vajda [*C. Vajda*], tiesneši E. Juhāss [*E. Juhász*] A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], M. Safjans [*M. Saffan*], D. Švābi [*D. Šváby*], M. Bergere [*M. Berger*], E. Jarašūns [*E. Jarašiūnas*] un E. Regans [*E. Regan*],

ģenerālvokāts: M. Vatelē [*M. Wathelet*],

sekretāre: R. Šereša [*R. Șereș*], administratore,

* Tiesvedības valoda – rumāņu.

ņemot vērā rakstveida procesu un 2017. gada 21. novembra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *R. A. Coman* un *R. C. Clabourn Hamilton* vārdā – *R. Iordache* un *R. Wintemute*, *consilieri*, kā arī *R.-I. Ionescu*, advokāte,
- *Asociația Accept* vārdā – *R. Iordache* un *R. Wintemute*, *consilieri*, kā arī *R.-I. Ionescu*, advokāte, kuriem palīdz *J. F. MacLennan*, *solicitor*,
- Rumānijas valdības vārdā – sākotnēji *R.-H. Radu*, kā arī *C. M. Florescu*, *E. Gane* un *R. Mangu*, vēlāk – *C.-R. Canțâr*, kā arī *C. M. Florescu*, *E. Gane* un *R. Mangu*, pārstāvji,
- *Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării* vārdā – *C. F. Asztalos*, kā arī *M. Roșu* un *C. Vlad*, pārstāvji,
- Latvijas valdības vārdā – *I. Kucina* un *V. Soņeca*, pārstāves,
- Ungārijas valdības vārdā – *M. Z. Fehér* un *G. Koós*, kā arī *M. M. Tátrai*, pārstāvji,
- Nīderlandes valdības vārdā – *A. M. de Ree* un *K. Bulterman*, pārstāves,
- Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna*, kā arī *M. Kamejsza-Kozłowska* un *M. Szwarc*, pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā – *L. Nicolae* un *E. Montaguti*, kā arī *I. V. Rogalski*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2018. gada 11. janvāra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt 2. panta 2. punkta a) apakšpunktu, 3. panta 1. punktu un 2. punkta a) un b) apakšpunktu, kā arī 7. panta 2. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2004/38/EK (2004. gada 29. aprīlis) par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK (OV 2004, L 158, 77. lpp.).
- 2 Šis lūgums tika iesniegts *Relu Adrian Coman* un *Robert Clabourn Hamilton*, kā arī *Asociația Accept* (turpmāk tekstā kopā – “*Coman u.c.*”) tiesvedībā pret *Inspectoratul General pentru Imigrări* (Imigrācijas ģenerālinspekcija, Rumānija) (turpmāk tekstā – “*Inspekcija*”) un *Ministerul Afacerilor Interne* (Iekšlietu ministrija, Rumānija) par pieteikumu saistībā ar nosacījumiem par tiesību uzturēties Rumānijā ilgāk nekā trīs mēnešus piešķiršanu *R. C. Hamilton*.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

3 Direktīvas 2004/38 preambulas 31. apsvērumā ir noteikts:

“(31) Šajā direktīvā ir ievērotas pamattiesības un brīvības, un principi, kas jo īpaši ir atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā. Saskaņā ar Hartā ietvertu diskriminācijas aizliegumu dalībvalstīm šī direktīva būtu jāsteno, nediskriminējot personas, kas gūst no tās labumu, to dzimuma, rases, ādas krāsas, etniskās vai sociālās izcelsmes, ģenētisko īpatnību, valodas, reliģijas vai pārliecības, politisko vai citu uzskatu, piederības etniskajai minoritātei, mantas, izcelšanās, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas dēļ.”

4 Šīs direktīvas 2. panta “Definīcijas” 2. punkta a) un b) apakšpunktā ir paredzēts:

“Šajā direktīvā:

[..]

2) “ģimenes loceklis” ir:

a) laulātais;

b) partneris, ar ko Savienības pilsonis ir noslēdzis reģistrētas partnerattiecības, pamatojoties uz kādas dalībvalsts tiesību aktiem, ja uzņēmējas dalībvalsts tiesību aktos reģistrētas partnerattiecības ir noteiktas kā līdzvērtīgas laulībai, un saskaņā ar uzņēmējas dalībvalsts attiecīgajos tiesību aktos paredzētajiem nosacījumiem;

[..].”

5 Šīs direktīvas 3. pantā “Saņēmēji” ir noteikts:

“1. Šo direktīvu piemēro visiem Savienības pilsoņiem, kas pārceļas uz dzīvi vai uzturas dalībvalstī, kurai tie nav valstiski piederīgi, un uz viņu ģimenes locekļiem atbilstīgi 2. panta 2. punkta definīcijai, kuri tos pavada vai pārceļas kopā ar tiem.

2. Neskarot attiecīgo personu brīvas pārvietošanās un uzturēšanās tiesības, kas tām var būt katrai atsevišķi, uzņēmēja dalībvalsts saskaņā ar saviem tiesību aktiem veicina šādu personu ieceļošanu un uzturēšanos:

a) visi pārējie ģimenes locekļi neatkarīgi no to valstiskās piederības, uz kuriem neattiecas 2. panta 2. punktā minētā definīcija un kuri ceļojuma sākuma valstī ir tā Savienības pilsoņa apgādībā vai dzīvo ar viņu vienā mājāsaimniecībā, kam ir sākotnējās uzturēšanās tiesības, vai arī gadījumā, kad nopietnu veselības apsvērumu dēļ ir noteikti vajadzīga Savienības pilsoņa ģimenes locekļa personiska kopšana;

b) partneris, ar kuru Savienības pilsonim ir ilgstošas attiecības, tās pienācīgi apliecinot.

Uzņēmēja dalībvalsts sīki pārbauda personiskos apstākļus un pamato aizliegumu šīm personām iebraukt vai uzturēties.”

6 Šīs pašas direktīvas 7. pants “Tiesības uzturēties ilgāk nekā trīs mēnešus” ir šāds:

“1. Visiem Savienības pilsoņiem ir tiesības uzturēties citas dalībvalsts teritorijā ilgāk nekā trīs mēnešus, ja:

- a) viņi ir darba ņēmēji vai pašnodarbinātas personas uzņēmējā dalībvalstī; vai arī
- b) viņu līdzekļi ir pietiekami viņiem pašiem un viņu ģimenes locekļiem, lai nekļūtu par uzņēmējas dalībvalsts sociālās palīdzības sistēmas slogu uzturēšanās laikā, un viņiem ir visaptverošs veselības apdrošināšanas segums uzņēmējā dalībvalstī; vai arī
- c)
 - viņi ir reģistrēti privātā vai sabiedriskā iestādē, ko akreditē vai finansē uzņēmēja dalībvalsts, pamatojoties uz saviem tiesību aktiem vai administratīvo praksi, lai apmeklētu mācības, tostarp arodmācības, un
 - viņiem ir visaptverošs veselības apdrošināšanas segums uzņēmējā dalībvalstī un viņi, iesniedzot deklarāciju vai pēc savas izvēles izmantojot līdzvērtīgus paņēmienus, pierāda attiecīgajai valsts iestādei, ka viņu līdzekļi ir pietiekami viņiem pašiem un viņu ģimenes locekļiem un ka viņi nekļūs par uzņēmējas dalībvalsts sociālās palīdzības sistēmas slogu uzturēšanās laikā; vai arī
- d) viņi ir ģimenes locekļi, kas pavada Savienības pilsoni vai ieceļo kopā ar Savienības pilsoni, kurš atbilst a), b) vai c) apakšpunktā minētajiem nosacījumiem.

2. Uzturēšanās tiesības, kas noteiktas 1. punktā, tiek attiecinātas arī uz ģimenes locekļiem, kas nav nevienas dalībvalsts pilsoņi, bet pavada Savienības pilsoni uzņēmējā dalībvalstī vai ieceļo kopā ar viņu, ja šis Savienības pilsonis atbilst 1. punkta a), b) vai c) apakšpunktā minētajiem nosacījumiem.

3. Šā panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē Savienības pilsonis, kas vairs nav darba ņēmējs vai pašnodarbināta persona, saglabā darba ņēmēja vai pašnodarbinātas personas statusu šādos apstākļos:

- a) viņš/viņa uz laiku ir darbnespējīgs(-a) slimības vai nelaimes gadījuma dēļ;
- b) viņš/viņa ir pienācīgi reģistrēts(-a) kā piespiedu bezdarbnieks, bet iepriekš ir bijis(-usi) nodarbināts(-a) ilgāk nekā vienu gadu, turklāt ir reģistrējies(-usies) attiecīgajā nodarbinātības dienestā kā darba meklētājs;
- c) viņš/viņa ir pienācīgi reģistrēts(-a) kā piespiedu bezdarbnieks pēc tam, kad ir beidzies viņa/viņas darba līgums uz noteiktu laiku, kas ir bijis mazāk nekā gads, vai ja viņš/viņa ir kļuvis[(-usi)] par piespiedu bezdarbnieku pirmo divpadsmit mēnešu laikā un ir reģistrējies(-usies) attiecīgajā nodarbinātības dienestā kā darba meklētājs. Šādā gadījumā darba ņēmēja statuss saglabājas ne mazāk kā sešus mēnešus;
- d) viņš/viņa sāk arodmācības. Ja vien viņš/viņa nav piespiedu bezdarbnieks, darba ņēmēja statuss saglabājas tikai tad, ja apmācība ir saistīta ar iepriekšējo nodarbinātību.

4. Atkāpjoties no šā panta 1. punkta d) apakšpunkta un 2. punkta, tikai laulātajam, reģistrētajam partnerim, kas minēts 2. panta 2. punkta b) apakšpunktā, un apgādībā esošajiem bērniem ir uzturēšanās tiesības kā tāda Savienības pilsoņa ģimenes locekļiem, kurš atbilst šā panta 1. punkta c) apakšpunkta nosacījumiem. Šīs direktīvas 3. panta 1. punkts attiecas uz viņa/viņas, kā arī viņa/viņas laulātā vai reģistrētā partnera apgādībā esošajiem tiešajiem augšupējiem radniekiem.”

Rumānijas tiesību akti

7 *Codul Civil* (Civillkodekss) 259. panta 1. un 2. punktā ir noteikts:

“1. Laulība ir brīvprātīga savienība starp vīrieti un sievieti, kas noslēgta saskaņā ar nosacījumiem, kuri ir paredzēti likumā.

2. Vīrietim un sievietei ir tiesības stāties laulībā, lai izveidotu ģimeni.”

8 Civillkodeksa 277. panta 1., 2. un 4. punkts ir formulēti šādi:

“1. Laulība starp viena dzimuma personām ir aizliegta.

2. Laulības starp viena dzimuma personām, ko ārvalstīs noslēguši Rumānijas pilsoņi vai ārvalstu pilsoņi, Rumānijā netiek atzītas. [..]

4. Ir piemērojami tiesību normu noteikumi par Eiropas Savienības dalībvalstu un Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstu pilsoņu brīvu pārvietošanos Rumānijas teritorijā.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

9 *R. A. Coman*, kas ir Rumānijas un Amerikas Savienoto Valstu pilsonis, un *R. C. Hamilton*, kas ir Amerikas Savienoto Valstu pilsonis, satikās 2002. gada jūnijā Ņujorkā (Amerikas Savienotās Valstis), un šajā pilsētā viņi dzīvoja kopā no 2005. gada maija līdz 2009. gada maijam. Tad *R. A. Coman* apmetās uz dzīvi Briselē (Beļģija), lai strādātu Eiropas Parlamentā par deputāta palīgu, savukārt *R. C. Hamilton* palika Ņujorkā. Viņi salaulājās Briselē 2010. gada 5. novembrī.

10 2012. gada martā *R. A. Coman* beidza darbu Parlamentā un palika dzīvot Briselē, kur viņš līdz 2013. gada janvārim saņēma bezdarbnieka pabalstu.

11 2012. gada decembrī *R. A. Coman* un *R. C. Hamilton* vērsās Inspekcijā, lūdzot viņus informēt par procedūru un nosacījumiem, ar kādiem *R. C. Hamilton*, kurš nav Savienības pilsonis, kā *R. A. Coman* ģimenes loceklis varētu iegūt tiesības likumīgi uzturēties Rumānijā ilgāk nekā trīs mēnešus.

12 Atbildot uz šo pieprasījumu, Inspekcija 2013. gada 11. janvārī informēja *R. A. Coman* un *R. C. Hamilton*, ka šim pēdējam ir vienīgi tiesības uzturēties trīs mēnešus, jo saskaņā ar Civillkodeksu viena dzimuma personu laulība netiek atzīta, un turklāt *R. C. Hamilton* pagaidu uzturēšanās tiesību Rumānijā pagarinājums ģimenes atkalapvienošanās nolūkā nevar tikt piešķirts.

13 2013. gada 28. oktobrī *Coman* u.c. cēla prasību pret Inspekciju *Judecătoria Sectorului 5 București* (Bukarestes 5. iecirkņa pirmās instances tiesa), lai tiktu atzīts, ka pastāv diskriminācija dzimumorientācijas dēļ attiecībā uz tiesību uz brīvu pārvietošanos Savienībā īstenošanu, un panāktu, ka Inspekcijai šī diskriminācija ir jāizbeidz un jāizmaksā viņiem atlīdzība par nodarīto morālo kaitējumu.

14 Šīs lietas ietvaros viņi izvirzīja iebildi par Civillkodeksa 277. panta 2. un 4. punktā ietverto tiesību normu neatbilstību Konstitūcijai. *Coman* u.c. uzskata, ka laulību starp viena dzimuma personām, kas noslēgtas ārvalstī, neatzišana uzturēšanās tiesību īstenošanas nolūkos ir Rumānijas Konstitūcijas normu, ar kurām tiek aizsargātas tiesības uz intīmo dzīvi, ģimenes dzīvi un privāto dzīvi, kā arī normu par vienlīdzības principu pārkāpums.

- 15 Ar 2015. gada 18. decembra rīkojumu *Judecătoria Sectorului 5 București* (Bukarestes 5. iecirkņa pirmās instances tiesa) vērsās *Curtea Constituțională* (Konstitucionālā tiesa, Rumānija), lai tā lemtu par minēto iebildi.
- 16 *Curtea Constituțională* (Konstitucionālā tiesa) norāda, ka izskatāmā lieta attiecas uz tādas laulības atzīšanu, kas starp Savienības pilsoni un viņa tā paša dzimuma laulāto, kurš ir trešās valsts valstspiederīgais, likumīgi noslēgta ārvalstī, saistībā ar tiesībām uz ģimenes dzīvi un tiesībām brīvi pārvietoties, skatot tās no diskriminācijas aizlieguma dzimumorientācijas dēļ viedokļa. Šajā kontekstā šai tiesai ir šaubas par interpretāciju, kas sniedzama attiecībā uz vairākiem jēdzieniem, kuri ir izmantoti Direktīvā 2004/38, lasot tos kopā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartu (turpmāk tekstā – “Harta”) un neseno Tiesas, kā arī Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūru.
- 17 Šādos apstākļos *Curtea Constituțională* (Konstitucionālā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai jēdziens “laulātais” Direktīvas 2004/38 2. panta 2. punkta a) apakšpunktā, lasot to kopā ar Hartas 7., 9., 21. un 45. pantu, ir piemērojams Eiropas Savienības pilsoņa tā paša dzimuma laulātajam, kurš ieceļo no valsts, kas nav Eiropas Savienības dalībvalsts, un ar kuru šis pilsonis ir likumīgi noslēdzis laulību saskaņā ar citas dalībvalsts, ne uzņēmējas dalībvalsts, tiesību aktiem?
 - 2) Ja uz pirmo jautājumu tiek sniegta apstiprinoša atbilde, vai Direktīvas 2004/38 3. panta 1. punkts un 7. panta [2]. punkts, lasot tos kopā ar Hartas 7., 9., 21. un 45. pantu, prasa, lai uzņēmēja dalībvalsts Eiropas Savienības pilsoņa tā paša dzimuma laulātajam piešķirtu uzturēšanās tiesības savā teritorijā uz laikposmu, kas pārsniedz 3 mēnešus?
 - 3) Ja uz pirmo jautājumu tiek sniegta noliedzoša atbilde, vai Eiropas Savienības pilsoņa tā paša dzimuma laulātais, kurš ieceļo no valsts, kas nav Eiropas Savienības dalībvalsts, un ar kuru pilsonis ir likumīgi noslēdzis laulību saskaņā ar citas dalībvalsts, ne uzņēmējas dalībvalsts, tiesību aktiem, var tikt kvalificēts kā “visi pārējie ģimenes locekļi” Direktīvas 2004/38 3. panta 2. punkta a) apakšpunkta izpratnē vai “partneris, ar kuru Savienības pilsonim ir ilgstošas attiecības, tās pienācīgi apliecinot,” Direktīvas 2004/38 3. panta 2. punkta b) apakšpunkta izpratnē, ar no tā izrietošu pienākumu uzņēmējai valstij atvieglot šai personai ieceļošanu un uzturēšanos, pat ja uzņēmēja dalībvalsts neatzīst laulības starp viena dzimuma personām, nedz arī paredz kādu citu alternatīvu juridiskas atzīšanas formu, kā, piemēram, reģistrētas partnerattiecības?
 - 4) Ja uz pirmo jautājumu tiek sniegta apstiprinoša atbilde, vai Direktīvas 2004/38 3. panta 2. punkts un 7. panta 2. punkts, lasot tos kopā ar Hartas 7., 9., 21. un 45. pantu, prasa, lai uzņēmēja dalībvalsts Eiropas Savienības pilsoņa tā paša dzimuma laulātajam piešķirtu uzturēšanās tiesības savā teritorijā uz laikposmu, kas pārsniedz 3 mēnešus?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Ievada apsvērumi

- 18 Jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru Direktīvas 2004/38 mērķis ir atvieglot pamattiesību un individuālo tiesību brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, kas Savienības pilsoņiem tieši ir piešķirtas LESD 21. panta 1. punktā, īstenošanu un ka šīs direktīvas mērķis ir it īpaši nostiprināt šīs tiesības (spriedumi, 2014. gada 12. marts, *O. un B.*, C-456/12, EU:C:2014:135, 35. punkts; 2014. gada 18. decembris, *McCarthy* u.c., C-202/13, EU:C:2014:2450, 31. punkts, kā arī 2017. gada 14. novembris, *Lounes*, C-165/16, EU:C:2017:862, 31. punkts).

- 19 Saskaņā ar Direktīvas 2004/38 3. panta 1. punktu šī direktīva ir piemērojama visiem Savienības pilsoņiem, kuri pārceļas uz dzīvi vai uzturas dalībvalstī, kurai tie nav valstiski piederīgi, kā arī viņu ģimenes locekļiem – atbilstoši definīcijai šīs direktīvas 2. panta 2. punktā – kuri viņus pavada vai pārceļas kopā ar tiem.
- 20 Šajā ziņā, kā Tiesa vairākkārt ir nospriedusi, no Direktīvas 2004/38 noteikumu gramatiskās, sistēmiskās un teleoloģiskās interpretācijas izriet, ka tajā ir reglamentēti vienīgi Savienības pilsoņa ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumi dalībvalstīs, kas nav tās, kuras pilsonis viņš ir, un ka tā neļauj pamatot trešo valstu valstspiederīgo, kas ir Savienības pilsoņa ģimenes locekļi, atvasinātās uzturēšanās tiesības šī pilsoņa pilsonības dalībvalstī (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2014. gada 12. marts, *O. un B.*, C-456/12, EU:C:2014:135, 37. punkts; 2017. gada 10. maijs, *Chavez-Vilchez* u.c., C-133/15, EU:C:2017:354, 53. punkts, kā arī 2017. gada 14. novembris, *Lounes*, C-165/16, EU:C:2017:862, 33. punkts).
- 21 Šajā gadījumā, kā izriet no izklāsta šā sprieduma 9.–11. punktā, *R. A. Coman*, kas ir Rumānijas un Amerikas Savienoto Valstu pilsonis, un *R. C. Hamilton*, kas ir Amerikas Savienoto Valstu pilsonis, vērsās Inspekcijā, lūdzot viņiem darīt zināmu procedūru un nosacījumus, ar kādiem *R. C. Hamilton* kā *R. A. Coman* ģimenes loceklis varētu iegūt atvasinātās uzturēšanās tiesības Rumānijā – dalībvalstī, kuras pilsonība ir *R. A. Coman*. No tā izriet, ka Direktīva 2004/38, kuras interpretāciju vēlas saņemt iesniedzējtiesa, neļauj pamatot *R. C. Hamilton* atvasinātās uzturēšanās tiesības.
- 22 Tomēr, kā Tiesa vairākkārt ir nospriedusi, pat ja iesniedzējtiesa savus jautājumus formāli ir uzdevusi tikai par Direktīvas 2004/38 interpretāciju, šāds apstāklis neliedz Tiesai sniegt valsts tiesai visus Savienības tiesību interpretācijas elementus, kuri tai var būt noderīgi, izspriežot iztiesājamo lietu, neatkarīgi no tā, vai šī tiesa ir uz šīm tiesībām atsaukusies savu jautājumu formulējumā (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2017. gada 10. maijs, *Chavez-Vilchez* u.c., C-133/15, EU:C:2017:354, 48. punkts, kā arī 2017. gada 14. novembris, *Lounes*, C-165/16, EU:C:2017:862, 28. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 23 Šajā ziņā Tiesa noteiktos gadījumos jau ir atzinusi, ka trešo valstu valstspiederīgajiem, kas ir Savienības pilsoņa ģimenes locekļi un kas, pamatojoties uz Direktīvas 2004/38 tiesību normām, nevar iegūt atvasinātās uzturēšanās tiesības dalībvalstī, kuras pilsonība ir minētajam pilsonim, šādas tiesības tomēr var tikt piešķirtas, pamatojoties uz LESD 21. panta 1. punktu (spriedums, 2017. gada 14. novembris, *Lounes*, C-165/16, EU:C:2017:862, 46. punkts).
- 24 Konkrēti, Tiesa ir nospriedusi, ka, ja Savienības pilsonim, faktiski uzturoties dalībvalstī, kas nav viņa pilsonības dalībvalsts, saskaņā ar Direktīvas 2004/38 nosacījumiem un ievērojot tos, šajā pēdējā minētajā dalībvalstī ir izveidojusies vai nostiprinājusies ģimenes dzīve, to tiesību lietderīgā iedarbība, kas attiecīgajam Savienības pilsonim izriet no LESD 21. panta 1. punkta, prasa, lai šī pilsoņa ģimenes dzīve, kas norisinājusies šajā dalībvalstī, varētu tikt turpināta, viņam atgriežoties dalībvalstī, kuras pilsonība viņam ir, piešķirot atvasinātās uzturēšanās tiesības attiecīgajam ģimenes loceklim, kas ir trešās valsts valstspiederīgais. Šādu atvasināto uzturēšanās tiesību neesamības gadījumā šis Savienības pilsonis varētu tikt atturēts pamest dalībvalstī, kuras pilsonis viņš ir, lai saskaņā ar LESD 21. panta 1. punktu īstenotu savas tiesības uzturēties citā dalībvalstī, tādēļ, ka viņš nav pārliecināts, ka savā izcelsmes dalībvalstī viņš varēs turpināt ģimenes dzīvi, kas tādējādi ir izveidota vai nostiprināta uzņēmējā dalībvalstī (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 12. marts, *O. un B.*, C-456/12, EU:C:2014:135, 54. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 25 Runājot par atvasināto uzturēšanās tiesību piešķiršanas nosacījumiem, Tiesa ir uzsvērusi, ka tie nedrīkst būt stingrāki par tiem, kas ir paredzēti Direktīvā 2004/38, lai piešķirtu šādas uzturēšanās tiesības trešās valsts valstspiederīgajam, kas ir Savienības pilsoņa, kurš ir īstenojis savas brīvas pārvietošanas tiesības, apmetoties uz dzīvi dalībvalstī, kuras pilsonis viņš nav, ģimenes loceklis. Šī direktīva pēc analogijas ir jāpiemēro šā sprieduma iepriekšējā punktā aprakstītajai situācijai (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2014. gada 12. marts, *O. un B.*, C-456/12, EU:C:2014:135, 50. un 61. punkts; 2017. gada 10. maijs, *Chavez-Vilchez* u.c., C-133/15, EU:C:2017:354, 54. un 55. punkts, kā arī 2017. gada 14. novembris, *Lounes*, C-165/16, EU:C:2017:862, 61. punkts).

- 26 Šajā gadījumā iesniedzējtiesas uzdotie jautājumi balstās uz premisu, saskaņā ar kuru *R. A. Coman*, faktiski uzturoties Beļģijā atbilstoši Direktīvas 2004/38 7. panta 1. punktam, ir izveidojis vai nostiprinājis ģimenes dzīvi ar *R. C. Hamilton*.
- 27 Uz iesniedzējtiesas uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild, ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus.

Par pirmo jautājumu

- 28 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai situācijā, kad Savienības pilsonis ir izmantojis savu pārvietošanās brīvību, saskaņā ar Direktīvas 2004/38 7. panta 1. punktā paredzētajiem nosacījumiem ieceļojot un uzturoties dalībvalstī, kas nav viņa pilsonības dalībvalsts, un tur ir izveidojis vai nostiprinājis ģimenes dzīvi ar tā paša dzimuma trešās valsts valstspiederīgo, ar kuru viņš ir saistīts ar uzņēmējā dalībvalstī likumīgi noslēgtu laulību, LESD 21. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj to, ka tās dalībvalsts, kuras pilsonība ir Savienības pilsonim, kompetentās iestādes atsakās šim valstspiederīgajam piešķirt uzturēšanās tiesības šīs dalībvalsts teritorijā ar pamatojumu, ka šīs dalībvalsts tiesībās nav paredzēta laulība starp viena dzimuma personām.
- 29 Jāatgādina, ka *R. A. Coman* kā Rumānijas pilsonim atbilstoši LESD 20. panta 1. punktam ir Savienības pilsoņa statuss.
- 30 Šajā ziņā Tiesa vairākkārt ir atgādinājusi, ka Savienības pilsonība ir paredzēta kā dalībvalstu pilsoņu pamatstatuss (spriedumi, 2001. gada 20. septembris, *Grzelczyk*, C-184/99, EU:C:2001:458, 31. punkts; 2011. gada 8. marts, *Ruiz Zambrano*, C-34/09, EU:C:2011:124, 41. punkts, un 2016. gada 2. jūnijs, *Bogendorff von Wolffersdorff*, C-438/14, EU:C:2016:401, 29. punkts).
- 31 Kā izriet no Tiesas judikatūras, dalībvalsts pilsonis, kurš – kā pamatlietā – savā Eiropas pilsoņa statusā ir īstenojis savu pārvietošanās un uzturēšanās citā dalībvalstī, kura nav viņas izcelsmes dalībvalsts, brīvību, var atsaukties uz ar šo statusu saistītām tiesībām, kas paredzētas it īpaši LESD 21. panta 1. punktā, tostarp attiecībā pret viņa izcelsmes dalībvalsti (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2007. gada 23. oktobris, *Morgan* un *Bucher*, C-11/06 un C-12/06, EU:C:2007:626, 22. punkts; 2013. gada 18. jūlijs, *Prinz* un *Seeberger*, C-523/11 un C-585/11, EU:C:2013:524, 23. punkts, kā arī 2017. gada 14. novembris, *Lounes*, C-165/16, EU:C:2017:862, 51. punkts).
- 32 Savienības pilsoņiem ar šo tiesību normu atzītās tiesības ietver tiesības īstenot normālu ģimenes dzīvi gan uzņēmējā dalībvalstī, gan dalībvalstī, kuras pilsonība viņiem ir, kad viņi atgriežas šajā dalībvalstī, viņu ģimenes locekļiem esot viņiem līdzās (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1992. gada 7. jūlijs, *Singh*, C-370/90, EU:C:1992:296, 21. un 23. punkts, kā arī 2017. gada 14. novembris, *Lounes*, C-165/16, EU:C:2017:862, 52. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 33 Attiecībā uz jautājumu par to, vai iepriekšējā punktā minētie “ģimenes locekļi” ietver trešās valsts valstspiederīgo, kas ir tā paša dzimuma kā Savienības pilsonis, ar kuru viņš ir noslēdzis laulības dalībvalstī atbilstoši tās tiesībām, sākumā ir jāatgādina, ka Direktīvas 2004/38, kas, kā norādīts šā sprieduma 25. punktā, tādus apstākļos, kādi ir pamatlietā, ir piemērojama pēc analogijas, 2. panta 2. punkta a) apakšpunktā “laulātais” ir konkrēti minēts kā “ģimenes loceklis”.
- 34 Šajā tiesību normā minētais “laulātā” jēdziens apzīmē personu, kuru ar otru personu saista laulības saites (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2008. gada 25. jūlijs, *Metock* u.c., C-127/08, EU:C:2008:449, 98. un 99. punkts).
- 35 Attiecībā uz jautājumu par to, vai šis jēdziens ietver trešās valsts valstspiederīgo, kas ir tā paša dzimuma kā Savienības pilsonis, ar kuru viņš ir noslēdzis laulības dalībvalstī atbilstoši tās tiesībām, visupirms ir jāuzsver, ka “laulātā” jēdziens Direktīvas 2004/38 izpratnē ir neitrāls no dzimuma viedokļa un tādējādi var aptvert attiecīgā Savienības pilsoņa tā paša dzimuma laulāto.

- 36 Turpinājumā ir jānorāda, ka, lai gan nolūkā noteikt, vai partnerim, ar kuru Savienības pilsonis, pamatojoties uz dalībvalsts tiesībām, ir noslēdzis reģistrētas partnerattiecības, ir “ģimenes locekļa” statuss, Direktīvas 2004/38 2. panta 2. punkta b) apakšpunktā ir atsauce uz tās dalībvalsts attiecīgajos tiesību aktos paredzētajiem nosacījumiem, kurā šis pilsonis ir iecerējis iecerēt vai uzturēties, šīs direktīvas 2. panta 2. punkta a) apakšpunktā, kas šajā lietā ir piemērojams pēc analogijas, šādas atsauces attiecībā uz “laulātā” jēdzienu šīs direktīvas izpratnē savukārt nav. No tā izriet, ka dalībvalsts nevar atsaukties uz savām valsts tiesībām, lai – vienīgi atvasināto uzturēšanās tiesību piešķiršanas trešās valsts valstspiederīgajam nolūkā – iebilstu pret tādas laulības atzīšanu savā teritorijā, ko šis valstspiederīgais ir noslēdzis ar tā paša dzimuma Savienības pilsoni citā dalībvalstī atbilstoši šīs pēdējās dalībvalsts tiesībām.
- 37 Taisnība, personu statuss, kas ietver ar laulību saistītus noteikumus, ir jautājums, kas ietilpst dalībvalstu kompetencē, un Savienības tiesības šo kompetenci neaizskar (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2003. gada 2. oktobris, *Garcia Avello*, C-148/02, EU:C:2003:539, 25. punkts; 2008. gada 1. aprīlis, *Maruko*, C-267/06, EU:C:2008:179, 59. punkts, kā arī 2008. gada 14. oktobris, *Grunkin* un *Paul*, C-353/06, EU:C:2008:559, 16. punkts). Tādējādi dalībvalstīm ir brīvība paredzēt vai neparedzēt viena dzimuma personu laulību (spriedums, 2016. gada 24. novembris, *Parris*, C-443/15, EU:C:2016:897, 59. punkts).
- 38 Tomēr no iedibinātās judikatūras izriet, ka dalībvalstīm, īstenojot šo kompetenci, ir jāievēro Savienības tiesības, it īpaši Līguma tiesību normas attiecībā uz katram Savienības pilsonim atzīto brīvību pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2003. gada 2. oktobris, *Garcia Avello*, C-148/02, EU:C:2003:539, 25. punkts; 2008. gada 14. oktobris, *Grunkin* un *Paul*, C-353/06, EU:C:2008:559, 16. punkts, kā arī 2016. gada 2. jūnijs, *Bogendorff von Wolfersdorff*, C-438/14, EU:C:2016:401, 32. punkts).
- 39 Ja dalībvalstīm tiktu atstāta iespēja atļaut vai atteikt iebraukt vai uzturēties tās teritorijā trešās valsts valstspiederīgajam, kura laulība ar tā paša dzimuma Savienības pilsoni ir noslēgta kādā dalībvalstī atbilstoši tās tiesībām, atkarībā no tā, vai valsts tiesību normās ir vai nav paredzēta laulība starp tā paša dzimuma personām, iznākums būtu tāds, ka to Savienības pilsoņu brīva pārvietošanās, kuri jau ir izmantojusi šo brīvību, dažādās dalībvalstīs atšķirtos atkarībā no šādām valsts tiesību normām (pēc analogijas skat. spriedumu, 2008. gada 25. jūlijs, *Metock* u.c., C-127/08, EU:C:2008:449, 67. punkts). Šāda situācija būtu pretrunā Tiesas judikatūrai, kuru ģenerālvokāts atgādinājis secinājumu 73. punktā un saskaņā ar kuru, ņemot vērā Direktīvas 2004/38 kontekstu un mērķus, tās tiesību normas, kas šajā gadījumā ir piemērojamas pēc analogijas, nevar tikt interpretētas šauri un tām katrā ziņā nedrīkst liegt to lietderīgo iedarbību (spriedumi, 2008. gada 25. jūlijs, *Metock* u.c., C-127/08, EU:C:2008:449, 84. punkts, kā arī 2014. gada 18. decembris, *McCarthy* u.c., C-202/13, EU:C:2014:2450, 32. punkts).
- 40 No tā izriet, ka dalībvalsts atteikums – vienīgi atvasināto uzturēšanās tiesību piešķiršanas trešās valsts valstspiederīgajam nolūkā – atzīt viņa laulību, kas ar tā paša dzimuma Savienības pilsoni, kurš ir šīs dalībvalsts pilsonis, ir noslēgta viņu faktiskās uzturēšanās citā dalībvalstī laikā atbilstoši šīs pēdējās valsts tiesībām, var kavēt LESD 21. panta 1. punktā nostiprināto šī pilsoņa tiesību brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā īstenošanu. Šāda atteikuma sekas būs tādas, ka šim Savienības pilsonim varētu tikt liegta iespēja atgriezties dalībvalstī, kuras pilsonis viņš ir, sava laulātā pavadītām.
- 41 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru tāda personu pārvietošanās brīvības ierobežošana, kas – kā pamatlietā – nav atkarīga no skarto personu pilsonības, var tikt attaisnota, ja tā ir pamatota ar objektīviem vispārējo interešu apsvērumiem un ir samērīga ar valsts tiesībās leģitīmi izvirzīto mērķi (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2008. gada 14. oktobris, *Grunkin* un *Paul*, C-353/06, EU:C:2008:559, 29. punkts; 2015. gada 26. februāris, *Martens*, C-359/13, EU:C:2015:118, 34. punkts, kā arī 2016. gada 2. jūnijs, *Bogendorff von Wolfersdorff*, C-438/14, EU:C:2016:401, 48. punkts). No Tiesas judikatūras izriet, ka pasākums ir samērīgs tad, ja tas ir piemērots izvirzītā mērķa sasniegšanai un nepārsniedz šī mērķa sasniegšanai nepieciešamo (spriedums, 2015. gada 26. februāris, *Martens*, C-359/13, EU:C:2015:118, 34. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 42 Attiecībā uz vispārējo interešu apsvērumiem ir jākonstatē, ka vairākas Tiesai apsvērumus iesniegušās valdības šajā ziņā ir norādījušas uz laulības institūta fundamentālo raksturu un uz vairāku dalībvalstu vēlmi saglabāt šī institūta kā savienības starp vīrieti un sievieti koncepciju, kas dažās dalībvalstīs tiek aizsargāta ar konstitucionāla ranga normām. Tā Latvijas valdība tiesas sēdē norādīja, ka, pieņemot, ka tādos apstākļos kā pamatlietā atteikums atzīt citā dalībvalstī noslēgtas laulības starp tāda paša dzimuma personām veido LESD 21. panta ierobežojumu, šo ierobežojumu attaisno apsvērumi, kas saistīti ar sabiedrisko kārtību un LES 4. panta 2. punktā minēto nacionālo identitāti.
- 43 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar LES 4. panta 2. punktu Savienība ievēro dalībvalstu nacionālo identitāti, kas raksturīga to politiskajām un konstitucionālajām pamatstrukturām (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 2. jūnijs, *Bogendorff von Wolffersdorff*, C-438/14, EU:C:2016:401, 73. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 44 Turklāt Tiesa ir vairākkārt nospriedusi, ka “sabiedriskās kārtības” jēdziens kā attaisnojums atkāpei no pamatbrīvības ir jāinterpretē šauri, lai tā piemērošanas jomu nevarētu vienpusēji noteikt katra dalībvalsts atsevišķi bez Savienības iestāžu kontroles. No tā izriet, ka uz sabiedrisko kārtību var atsaukties tikai tad, ja pastāv reāls un pietiekami nopietns sabiedrības pamatinteresu apdraudējums (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2016. gada 2. jūnijs, *Bogendorff von Wolffersdorff*, C-438/14, EU:C:2016:401, 67. punkts, kā arī 2017. gada 13. jūlijs, *E*, C-193/16, EU:C:2017:542, 18. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 45 Šai ziņā jāatzīst, ka pienākums dalībvalstij atzīt laulību starp viena dzimuma personām, kas noslēgta citā dalībvalstī atbilstoši tās tiesībām, vienīgi atvasināto uzturēšanās tiesību piešķiršanas trešās valsts valstspiederīgajam nolūkā neaizskar laulības institūtu šajā pirmajā dalībvalstī, kas ir definēts valsts tiesībās un kas, kā atgādināts šā sprieduma 37. punktā, ietilpst dalībvalstu kompetencē. Tas minētajai dalībvalstij nenozīmē pienākumu savās valsts tiesībās paredzēt laulības institūtu starp viena dzimuma personām. Tas ir ierobežots ar pienākumu atzīt šādas laulības, kas ir noslēgtas citā dalībvalstī atbilstoši tās tiesībām, un vienīgi tiesību, kas šīm personām izriet no Savienības tiesībām, īstenošanas nolūkā.
- 46 Tādējādi šāds pienākums vienīgi atvasināto uzturēšanās tiesību piešķiršanas trešās valsts valstspiederīgajam nolūkā atzīt [šīs laulības] neaizskar nacionālo identitāti un neapdraud attiecīgās dalībvalsts sabiedrisko kārtību.
- 47 Jāpiebilst, ka valsts pasākums, kas var kavēt personu brīvu pārvietošanos, var tikt attaisnots tikai tad, ja tas atbilst ar Hartu garantētajām pamattiesībām, kuru ievērošanu nodrošina Tiesa (pēc analogijas skat. spriedumu, 2016. gada 13. septembris, *Rendón Marín*, C-165/14, EU:C:2016:675, 66. punkts).
- 48 Kas attiecas uz Direktīvas 2004/38 2. panta 2. punkta a) apakšpunktā ietverto jēdzienu “laulātais”, ar Hartas 7. pantu garantētās tiesības uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību ir pamattiesības.
- 49 Šajā ziņā, kā izriet no paskaidrojumiem attiecībā uz Pamattiesību hartu (OV 2007, C 303, 17. lpp.), saskaņā ar Hartas 52. panta 3. punktu tās 7. pantā garantēto tiesību nozīme un apjoms ir tāds pats kā 1950. gada 4. novembrī Romā parakstītās Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 8. pantā garantētajām tiesībām.
- 50 No Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūras izriet, ka uz homoseksuāla pāra attiecībām “privātās dzīves” un “ģimenes dzīves” jēdziens var attiekties tāpat kā uz tādā pašā situācijā esoša dažāda dzimuma pāra attiecībām (ECT, 2013. gada 7. novembris, *Vallianatos* u.c. pret Grieķiju, CE:ECHR:2013:1107JUD002938109, 73. punkts, kā arī ECT, 2017. gada 14. decembris, *Orlandi* u.c. pret Itāliju, CE:ECHR:2017:1214JUD002643112, 143. punkts).
- 51 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka situācijā, kad Savienības pilsonis ir izmantojis savu pārvietošanās brīvību, saskaņā ar Direktīvas 2004/38 7. panta 1. punktā paredzētajiem nosacījumiem ieceļojot un uzturoties dalībvalstī, kas nav viņa pilsonības

dalībvalsts, un tur ir izveidojis vai nostiprinājis ģimenes dzīvi ar tā paša dzimuma trešās valsts valstspiederīgo, ar kuru viņš ir saistīts ar uzņēmējā dalībvalstī likumīgi noslēgtu laulību, LESD 21. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj to, ka tās dalībvalsts, kuras pilsonība ir Savienības pilsonim, kompetentās iestādes atsakās šim valstspiederīgajam piešķirt uzturēšanās tiesības šīs dalībvalsts teritorijā ar pamatojumu, ka šīs dalībvalsts tiesībās nav paredzēta laulība starp tā paša dzimuma personām.

Par otro jautājumu

- 52 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai tad, ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprināšana, LESD 21. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tādos apstākļos kā pamatlietā trešās valsts valstspiederīgajam, kas ir tāda paša dzimuma kā Savienības pilsonis, ar kuru viņa laulība ir noslēgta kādā dalībvalstī atbilstoši tās tiesībām, ir tiesības uzturēties ilgāk nekā trīs mēnešus tās dalībvalsts teritorijā, kuras pilsonība ir Savienības pilsonim.
- 53 Kā atgādināts šā sprieduma 23. un 24. punktā, ja Savienības pilsonim, faktiski uzturoties dalībvalstī, kas nav viņa pilsonības dalībvalsts, saskaņā ar Direktīvas 2004/38 nosacījumiem un ievērojot tos, šajā pēdējā minētajā dalībvalstī ir izveidojusies vai nostiprinājusies ģimenes dzīve, to tiesību, kas attiecīgajam Savienības pilsonim izriet no LESD 21. panta 1. punkta, lietderīgā iedarbība prasa, lai ģimenes dzīve, kas šim pilsonim ir bijusi šajā dalībvalstī, varētu tikt turpināta, viņam atgriežoties dalībvalstī, kuras pilsonība viņam ir, piešķirot atvasinātās uzturēšanās tiesības attiecīgajam ģimenes loceklim, kas ir trešās valsts valstspiederīgais.
- 54 Runājot par šo atvasināto uzturēšanās tiesību piešķiršanas nosacījumiem, Tiesa ir uzsvērusi, kā norādīts šā sprieduma 25. punktā, ka tie nedrīkst būt stingrāki par tiem, kas ir paredzēti Direktīvā 2004/38, lai piešķirtu šādas uzturēšanās tiesības trešās valsts valstspiederīgajam, kas ir tāda Savienības pilsona ģimenes loceklis, kurš ir īstenojis savas brīvas pārvietošanas tiesības, apmetoties uz dzīvi dalībvalstī, kuras pilsonis viņš nav.
- 55 Šajā ziņā, kā izriet no Direktīvas 2004/38 7. panta 2. punkta, uzturēšanās tiesības, kas noteiktas šī panta 1. punktā, tiek attiecinātas arī uz ģimenes locekļiem, kas nav nevienas dalībvalsts pilsoņi, bet pavada Savienības pilsoni uzņēmējā dalībvalstī vai ieeļo kopā ar viņu, ja šis Savienības pilsonis atbilst šī paša panta 1. punkta a), b) vai c) apakšpunktā minētajiem nosacījumiem.
- 56 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz otro jautājumu jāatbild, ka LESD 21. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tādos apstākļos kā pamatlietā trešās valsts valstspiederīgajam, kas ir tāda paša dzimuma kā Savienības pilsonis, ar kuru laulība ir noslēgta kādā dalībvalstī atbilstoši tās tiesībām, ir tiesības uzturēties ilgāk nekā trīs mēnešus tās dalībvalsts teritorijā, kuras pilsonība ir Savienības pilsonim. Šīs atvasinātās uzturēšanās tiesības nedrīkst tikt pakļautas nosacījumiem, kas ir stingrāki par tiem, kuri ir paredzēti Direktīvas 2004/38 7. pantā.

Par trešo un ceturto jautājumu

- 57 Ņemot vērā atbildi uz pirmo un otro jautājumu, uz trešo un ceturto jautājumu nav jāatbild.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 58 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospiež:

- 1) Situācijā, kad Savienības pilsonis ir izmantojis savu pārvietošanās brīvību, saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/38/EK (2004. gada 29. aprīlis) par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK, 7. panta 1. punktā paredzētajiem nosacījumiem ieceļojot un uzturoties dalībvalstī, kas nav viņa pilsonības dalībvalsts, un tur ir izveidojis vai nostiprinājis ģimenes dzīvi ar tā paša dzimuma trešās valsts valstspiederīgo, ar kuru viņš ir saistīts ar uzņēmējā dalībvalstī likumīgi noslēgtu laulību, LESD 21. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj to, ka tās dalībvalsts, kuras pilsonība ir Savienības pilsonim, kompetentās iestādes atsakās šim valstspiederīgajam piešķirt uzturēšanās tiesības šīs dalībvalsts teritorijā ar pamatojumu, ka šīs dalībvalsts tiesībās nav paredzēta laulība starp tā paša dzimuma personām.
- 2) LESD 21. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tādos apstākļos kā pamatlietā trešās valsts valstspiederīgajam, kas ir tāda paša dzimuma kā Savienības pilsonis, ar kuru laulība ir noslēgta kādā dalībvalstī atbilstoši tās tiesībām, ir tiesības uzturēties ilgāk nekā trīs mēnešus tās dalībvalsts teritorijā, kuras pilsonība ir Savienības pilsonim. Šīs atvasinātās uzturēšanās tiesības nedrīkst tikt pakļautas nosacījumiem, kas ir stingrāki par tiem, kuri ir paredzēti Direktīvas 2004/38 7. pantā.

[Paraksti]